

Karta Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Produkcji Baterii i Akumulatorów

Bru 1204/2024 r.

Każdy człowiek ma prawo do pracy w zdrowym i bezpiecznym środowisku. Dla związków zawodowych dobrostan pracowników zawsze był jednym z najważniejszych priorytetów. Organizacje te dążą do wprowadzenia ambitnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ich skutecznego egzekwowania. Wspierają swoich członków w podejmowaniu działań w miejscu pracy i pomagają im w kontaktach z pracodawcami. Odpowiedzialność za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy spoczywa na pracodawcy.

Aktywne zaangażowanie pracowników i ich przedstawicieli oraz ich udział w ocenie, zapobieganiu i ograniczaniu zagrożeń oraz ryzyka są absolutnie niezbędne. Ich bezpośrednie doświadczenie i wiedza fachowa zdobyta na hali produkcyjnej – obsługa maszyn, obchodzenie się z materiałami i substancjami itp. – są kluczowe, gdy pracodawca projektuje organizację pracy oraz procedur bezpieczeństwa i higieny pracy. Miejsca pracy muszą być dostosowane do potrzeb pracowników. Przedstawiciele związków zawodowych na poziomie zakładowym i ponadzakładowym powinni mieć prawo do przeprowadzania wizyt i inspekcji w zakładach pracy w celu identyfikacji zagrożeń oraz zapewnienia zgodności z normami bezpieczeństwa i higieny pracy. Muszą również korzystać bez obaw z uprawnień pozwalających na przerwanie pracy w przypadku poważnego lub bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia pracowników oraz na zarządzenie opuszczenia przez załogę strefy niebezpiecznej.

Warunki pracy w zakładach produkcji baterii, zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników oraz środki zaradcze

Produkcja baterii w giga fabrykach wiąże się z licznymi zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników. Jednym z głównych ryzyk jest narażenie na niebezpieczne lub rakotwórcze substancje chemiczne, takie jak lit, kobalt, nikiel i ich związki. Krótkotrwała lub długotrwała ekspozycja na te substancje może prowadzić do problemów z układem oddechowym, podrażnień skóry oraz poważnych schorzeń, w tym nowotworów.

Narażenie na nikiel zostało powiązane m.in. ze zwłóknieniem płuc, chorobami nerek i układu krążenia oraz nowotworami dróg oddechowych. Ponadto podejrzewa się, że zarówno nikiel, jak i kobalt mają działanie reprotoksyne, co oznacza, że mogą negatywnie wpływać na płodność u kobiet i mężczyzn oraz na rozwój płodu.

Akumulatory litowo-jonowe, powszechnie stosowane w urządzeniach elektronicznych i pojazdach elektrycznych, zawierają związki litu, które mogą stanowić zagrożenie w przypadku niewłaściwego obchodzenia się z nimi. Pracownicy zajmujący się obsługą komponentów litowych lub elektrolitów są narażeni na ryzyko pożaru, wybuchu oraz oparzeń chemicznych.

Procesy produkcji akumulatorów często wymagają stosowania rozpuszczalników do czyszczenia, odtłuszczenia i innych celów. Ekspozycja na substancje takie jak benzen, toluen czy ksylen może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych, w tym bólów i zawrotów głowy, uszkodzeń neurologicznych, a także nowotworów –

które niekiedy ujawniają się dopiero po wielu latach.

Ponadto, wysokowydajne maszyny i automatyzacja procesów zwiększają ryzyko wypadków i urazów pracowników. Nieprawidłowe działanie maszyn, niewystarczające szkolenie oraz zmęczenie mogą prowadzić do incydentów w miejscu pracy – od drobnych urazów po poważne obrażenia, a nawet wypadki śmiertelne. Wraz z dynamicznym rozwojem branży wiele fabryk rozpoczęło produkcję akumulatorów, jednocześnie pozostając w fazie budowy. Takie warunki doprowadziły już do kilku poważnych wypadków. Dlatego zagrożenia i związane z nimi ryzyko muszą być uwzględnione przy opracowywaniu środków ochronnych.

W niektórych zakładach produkujących akumulatory obowiązują wyjątkowo restrykcyjne wymagania higieniczne. W praktyce oznacza to, że pracownicy muszą spędzać wiele godzin w pomieszczeniach o zerowej wilgotności i zapyleniu. Bez odpowiedniego sprzętu ochrony osobistej (PPE) oraz regularnych przerw taka praca może mieć poważne konsekwencje zdrowotne, prowadząc do uszkodzenia błon śluzowych, krwawień z nosa, chorób układu oddechowego, a także problemów skórnych i wypadania włosów.

Aby zmniejszyć te zagrożenia, można zastosować przykładowe środki:

Przede wszystkim pracownicy muszą otrzymać pełne informacje na temat zagrożeń i ryzyka związanego z ich miejscem pracy, a także odbyć szczegółowe szkolenie z zakresu bezpiecznego obchodzenia się z materiałami niebezpiecznymi, obsługi maszyn i przestrzegania odpowiednich protokołów bezpieczeństwa. Regularne szkolenia przypominające, dostosowane do różnych grup pracowników, powinny być organizowane w celu utrwalenia procedur bezpieczeństwa.

Niezbędne jest systematyczne monitorowanie jakości powietrza w miejscu pracy, zainstalowanie odpowiedniej wentylacji i systemów filtracji oraz ograniczenie czasu i intensywności narażenia na substancje niebezpieczne. Zamknięte stanowiska pracy lub zautomatyzowane procesy zmniejszają bezpośredni kontakt z chemikaliami. Przy wyborze środków ochrony należy przestrzegać określonej hierarchii: pierwszeństwo ma zastąpienie niebezpiecznych substancji lub procesów, następnie stosowanie rozwiązań technicznych, potem organizacyjnych, a na końcu ochrony indywidualnej.

Środki ochrony indywidualnej (PPE), takie jak maski oddechowe, rękawice czy odzież ochronna, stanowią ważny element ochrony pracowników, gdy nie można uniknąć kontaktu z surowcami lub szkodliwymi chemikaliami. Konieczne jest także wprowadzenie jasnych protokołów postępowania w przypadku sytuacji awaryjnych lub wycieków.

Odpowiednie harmonogramy odpoczynku i przerw zapobiegają zmęczeniu pracowników, które może prowadzić do wypadków. Regularne przerwy i udogodnienia sprzyjające odpoczynkowi i relaksowi przyczyniają się do stworzenia bezpiecznego miejsca pracy. Czas spędzony w środowisku pracy o zerowej wilgotności powietrza powinien być ograniczony.

Otwarta komunikacja i wymiana informacji między kierownictwem a pracownikami w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pomagają minimalizować ryzyko i budować zaufanie oraz poczucie odpowiedzialności. Każda firma powinna dysponować systemem zgłaszania potencjalnych zagrożeń lub incydentów i zapewnić, że wszystkie zgłoszenia będą traktowane poważnie i niezwłocznie rozpatrywane. Pracownicy, którzy traktują bezpieczeństwo w miejscu pracy jako priorytet, zasługują na uznanie i nagrody.

Kompleksowe świadczenia zdrowotne dla pracowników, w tym dostęp do regularnych badań przesiewowych, pozwalają monitorować wszelkie objawy chorób związanych z narażeniem na substancje chemiczne i rakotwórcze oraz ich kumulację. Zapewnienie dostępu do doradztwa i wsparcia dla pracowników, którzy mogą doświadczać stresu lub traumy związanego z warunkami pracy, jest również istotne w kontekście wymiaru psychospołecznego. Przed podjęciem jakichkolwiek zadań należy przeprowadzić ocenę ryzyka.

Żądania IndustriAll Europe skierowane do pracodawców:

1. Ścisłe przestrzeganie przepisów i zasad dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Zapewnienie pracownikom pełnych informacji oraz szkoleń dostosowanych do ich potrzeb.
3. Wdrożenie wszelkich możliwych środków technicznych i organizacyjnych w celu usunięcia lub zminimalizowania zagrożeń i ryzyka.
4. Zapewnienie wszystkim pracownikom odpowiednich środków ochrony indywidualnej, takich jak maski oddechowe, rękawice i odzież ochronna. Środki ochrony indywidualnej nie powinny jednak stanowić "ostatecznego rozwiązania". Priorytet mają techniczne i organizacyjne środki ochrony, które należy stosować przed ochroną indywidualną.
5. Zaangażowanie związków zawodowych w proces podejmowania decyzji dotyczących identyfikacji zagrożeń i ryzyka oraz opracowywania środków bezpieczeństwa, a także zapewnienie pracownikom możliwości zgłaszania swoich obaw bez obawy przed odwetem lub negatywnymi konsekwencjami. Zapewnienie pracownikom udziału w badaniu wypadków.
6. Monitorowanie jakości powietrza, zapewnienie odpowiedniej wentylacji, wprowadzenie harmonogramu przerw, stworzenie infrastruktury sprzyjającej relaksowi (takiej jak pokoje socjalne czy przestrzenie wspólne) oraz wprowadzenie standardów higieny (np. czyste szatnie).
7. Ciągłe doskonalenie praktyk bezpieczeństwa: regularna ocena i aktualizacja protokołów bezpieczeństwa, wdrażanie nowych technologii zmniejszających narażenie pracowników na zagrożenia oraz wymiana najlepszych praktyk w branży w celu wspólnego doskonalenia.
8. Przejęcie odpowiedzialności za cały łańcuch dostaw, począwszy od wydobycia surowców, przez transport, aż po recykling i/lub utylizację. Współpraca z dostawcami w celu zapewnienia etycznych i zrównoważonych praktyk w całym łańcuchu dostaw, obejmujących uczciwe praktyki pracy i ochronę środowiska.

Firmy powinny uwzględnić zdrowie i bezpieczeństwo pracowników w ramach swoich szerszych działań związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu (CSR) oraz angażować się w rokowania zbiorowe ze związkami zawodowymi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Oznacza to wyznaczanie priorytetów odnośnie do zmniejszenia liczby wypadków i urazów w miejscu pracy, zapewnienie pracownikom dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji oraz wspieranie rozwoju społeczności opartych na równych szansach i dbałości o środowisko.

Nic o nas bez nas

Wszyscy pracownicy muszą otrzymać pełne informacje na temat zagrożeń dla zdrowia lub życia związanych z ich miejscem pracy. Powinni być przeszkoleni w zakresie bezpiecznego korzystania ze sprzętu oraz stosowania środków ochrony indywidualnej. Muszą znać swoje prawa i obowiązki dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa. Szkolenia oraz materiały informacyjne powinny być dostępne w języku łatwym do zrozumienia, także dla osób, które nie posługują się językiem ojczystym, pracowników z dysleksją lub o innych trudnościach. Należy jasno określić, do kogo pracownicy mogą się zwrócić, jeśli zauważą naruszenia lub nowe zagrożenia.

Przedstawiciele kierownictwa oraz pracownicy zrzeszeni w związkach zawodowych powinni regularnie wspólnie monitorować miejsce pracy, aby upewnić się, że wszystkie środki mające na celu ograniczenie ryzyka są stosowane i w razie potrzeby, aktualizowane. Wypadki oraz sytuacje potencjalnie wypadkowe powinny być badane z udziałem pracowników (przedstawicieli). Związki zawodowe postulują także przeprowadzanie regularnych kontroli zewnętrznych przez inspektorów pracy. Należy wprowadzić narzędzia i procedury umożliwiające pracownikom zgłaszanie problemów i incydentów związanych z bezpieczeństwem. Powinny one być jasne, proste i łatwe do stosowania, niezależnie od poziomu wykształcenia pracownika oraz jego umiejętności czytania i pisanania.